

Finansiering private barnehager – regelverk og beregningsmodell

Trond Kalhagen, KS

Møter og aktiviteter avholdt og planlagt – vår/høst 2026

Dato	Tid	Tema	Primær målgruppe	Lenke
Onsdag 6. mai	12:00–14:00	Regelverket og beregningsmodellen – hva er nytt?	Barnehagemyndighet, jurister og økonomiansvarlige	Teams – lenke
Tirsdag 19. mai	09:00–11:00	Teknisk gjennomgang av Excel-malen	Økonomiansvarlige og barnehagemyndighet	Teams – lenke
Torsdag 28. mai	09:00–10:30	Lokal forskrift – fra mal til vedtak	Barnehagemyndighet, jurister	Teams – lenke
Torsdag 20. august	10:00–12:00	Pensjon	Økonomiansvarlige og barnehagemyndighet	Teams – lenke
Mandag 21. september	13.00-15.00	Høring, overgangsordning og vedtak pensjon- spørsmål	Økonomiansvarlige og barnehagemyndighet	Teams-lenke
Onsdag 21. oktober	12.00-14.00	Høring og vedtak del 2 -spørsmål	Økonomiansvarlige og barnehagemyndighet	Teams-lenke
Torsdag 19. november	12.00-14.00	Vedtak og spørsmål	Økonomiansvarlige og barnehagemyndighet	Teams-lenke

Agenda

- Kort om regelverksendringen og hvorfor kommunene trenger støtte
- Hva har KS levert av verktøy og veiledning i vår
 - Hvordan vi har jobbet med og sammen med kommunene (piloter, innspill)
- Status og planer for høsten – frem mot fristene
- Spørsmål og diskusjon

Bakgrunn: Hvorfor ny finansieringsordning

- [Prop. 138 L](#) (2024–2025) og [Innst. 510 L](#) innfører ny finansieringsmodell for private barnehager
- Forskriftsfestet i [finansieringsforskriften](#) (FOR-2026-03-23-454)
- Fra 2 til 3 atskilte påkrevde tilskuddskomponenter, flere alternativer og plikter
- Formål: bedre forutsigbarhet, likebehandling og etterprøvbarhet i tilskuddsforvaltningen

Ny finansieringsmodell for private barnehager — tre tilskuddskomponenter fra 1. januar 2027

Grunntilskudd*Barnehageloven § 19 a***Beregningsgrunnlag**

Kommunens regnskap – ordinære driftsutgifter med fratrekk definert i lov og forskrift

Fordelingsnøkkel

Alderskorrigerte heltidsplasser

Vedtaksform

Satser i Lokal tilskuddsforskrift — vedtas av kommunestyret/delegert. (31.okt./**30. november**)
Enkeltvedtak til hver private barnehage (ca. februar)

Klagbar?**NEI**

NEI — forskrift kan ikke påklages av enkeltbarnehager

JA

JA — tilskudd til den enkelte barnehage

Datagrunnlag

Kommuneregnskap to år før tilskuddsåret (t–2)
Rapportert barnetall i kommunale og private barnehager

Pensjonstilskudd*Barnehageloven § 19 b***Beregningsgrunnlag**

Barnehagens egne tall: årsverk × vektet lønn × prosentsats (5 / 8 / 11 %) + aga

Datainnhenting

Privat barnehage rapporterer lønns- og "pensjonsdata" til kommunen/BASIL

Vedtaksform

Enkeltvedtak — ett per barnehage per år

Klagbar?**JA**

JA — klage til Statsforvalteren

Søknadsordning

>5 % avvik over 3 år → rett til ekstra tilskudd, maks **16** % av lønnskostnader

Eiendomstilskudd*Barnehageloven § 19 c***Beregningsgrunnlag**

Nasjonalt fastsatte satser (KD) — renter og avskrivninger, differensiert etter godkjenningsår

Hva dekkes

Kapitalkostnader (renter + avskrivninger).
Driftskostnader til eiendom dekkes av grunntilskuddet.

Vedtaksform

Enkeltvedtak — ett per barnehage per år

Klagbar?**JA**

JA — klage til Statsforvalteren

Kommunen skal fatte enkeltvedtak om tilskudd til private barnehager minst én gang i året- hvor disse elementene inngår

Høring / vedtaksprosess

Lokal tilskuddsforskrift på høring etter fvl. kap. VII.
Kommunen bestemmer høringsfristens lengde (anbefalt minimum 6 uker).

Overgangsordning

Treårig overgangsordning 2027–2029 for å dempe brå endringer i tilskuddsnivå.

Beregningsverktøy

KS/PBL Excel-mal

Andre mulige tilskuddselementer, og noen mulighet for å holde utgifter utenfor tilskuddsberegning

	Hjemmel
Ekstra grunntilskudd - særlige driftsutfordringer eller - særlige behov i barnegruppa Kommunen kan stille vilkår til bruken	Barnehageloven § 19a, andre ledd
Ekstra grunntilskudd på grunn av nye krav (se neste foil),	Finansieringsforskriften § 10
Ekstra grunntilskudd der kommunen ikke oppfyller krav (normer for bemanning)	Finansieringsforskriften § 11
Tilleggstilskudd - Kommunen kan stille rimelige vilkår til bruken	Barnehageloven §19a, fjerde ledd
Kommunale satsinger, «Kommunen skal legge til rette for at private barnehager kan delta i satsingen.»	Finansieringsforskriften § 8
Overgangsordningen	Finansieringsforskriften § 26

Nye muligheter i lovverket

Kommunen kan fastsette lokal forskrift om:

- Lavere **foreldrebetaling** enn makspris, bhg-loven § 20
- Krav til **åpningstider** – minimum og maksimum daglig åpningstid og feriestengt, bhg-loven § 20a
- **Pedagogisk bemanning og annen relevant kompetanse** utover nasjonale krav, bhg-loven § 25, nytt tredje ledd*
- krav til **høyere bemanning** enn det som følger av nasjonal bemanningsnorm, bhg-loven § 26

Slike krav må finansieres fra innføringstidspunktet – ekstra grunntilskudd (inntil det inngår i grunnlaget for grunntilskudd), bhg-loven § 19a, tredje ledd.

* Ikke med i publisert barnehagelov på lovdata per 27.08.26 på grunn av en inkurie. Vedtatt av stortinget og framkommer i [endringslov](#)

Barnehageloven § 53, tredje ledd – ny hjemmel

- Kommunen kan holde tilbake, redusere eller kreve tilbakebetalt tilskudd dersom barnehagen har brutt bestemmelser i lov eller forskrifter gitt med hjemmel i loven, bhg-loven § 53, nytt tredje ledd.
- Gjelder også ved brudd på lokale forskrifter som nevnt over.

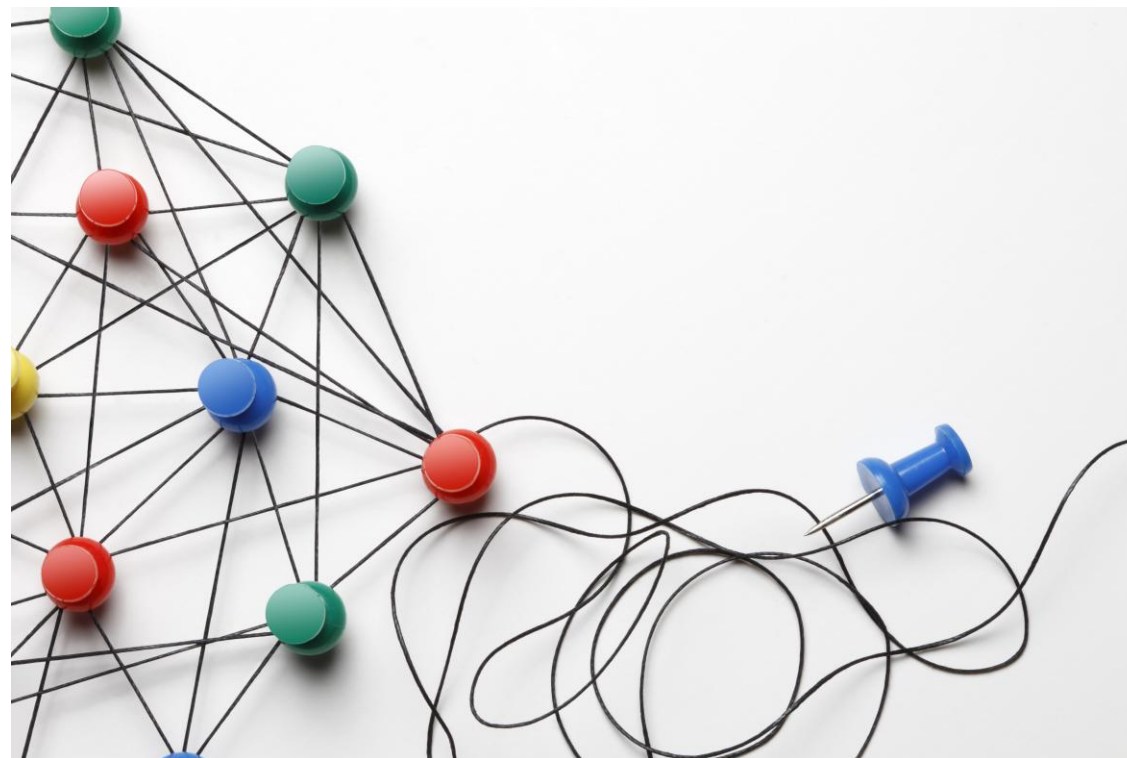
KS' rolle og mandat i implementeringen

- Støtte kommunene praktisk og faglig i overgangen til ny modell – ikke erstatte kommunenes eget juridiske ansvar
- Utvikle felles beregningsverktøy og veiledningsmateriell i samarbeid med PBL
 - har forpliktet oss til samarbeid om veiledning – også vist til i barnehageforliket mm
 - Teste og kvalitetssikre verktøy sammen med pilotkommuner før bred utrulling
- Koordinere mot KD, Udir, PBL for å sikre omforent forståelse av regelverket
- Digital tilskuddsmodell fra tilskuddsåret 2028
 - 5 millioner bevilget til prosjektet- «alle enkeltvedtak»

Hva har vi levert – oversikt

- Excel-beregningsmal for tilskuddselementene
- Veileder – 13 kapitler: regelverk, beregningssteg, årshjul, brukerveiledning for Excel, sjekklister, ordliste
- Mal og veileder for lokal tilskuddsforskrift
- Malpakke for innhenting av pensjonsopplysninger fra private barnehager (informasjonsbrev + rapporteringsskjema)

<https://www.ks.no/fagomrader/barn-og-unge/barnehage/veileder-for-beregning-av-tilskudd-til-private-barnehager/>

Hva gjenstår?

- Søknadsordning pensjon
- Overgangsordning
- Flere har meldt tilbake ønske om maler for
 - Vedtak pensjonstilskudd
 - Vedtak samlet tilskudd

Beregningsmalen løser nødvendige beregninger

- utviklet i tett samarbeid mellom KS og PBL, og med kommuner
- mer automatikk enn tidligere
- fortsatt sårbart for feil i rapportering i BASIL, feil inntasting eller vurdering av regnskapsposter

TILSKUDDSMAL PRIVATE BARNEHAGER – \$19a Grunntilskudd - \$19b Pensjonstilskudd - \$19c Eiendomstilskudd (fra 2027)

A. BAGRINNSETTLINGER

Barnebyggtype

Ordinær barnehage

Årsbudsjett

2027

År N-1

2026

År N-2

2025

År N-3

2024

År N-4

2023

År N-5

2022

År N-6

2021

År N-7

2020

År N-8

2019

År N-9

2018

År N-10

2017

År N-11

2016

År N-12

2015

År N-13

2014

År N-14

2013

År N-15

2012

År N-16

2011

År N-17

2010

År N-18

2009

År N-19

2008

År N-20

2007

År N-21

2006

År N-22

2005

År N-23

2004

År N-24

2003

År N-25

2002

År N-26

2001

År N-27

2000

År N-28

1999

År N-29

1998

År N-30

1997

År N-31

1996

År N-32

1995

År N-33

1994

År N-34

1993

År N-35

1992

År N-36

1991

År N-37

1990

År N-38

1989

År N-39

1988

År N-40

1987

År N-41

1986

År N-42

1985

År N-43

1984

År N-44

1983

År N-45

1982

År N-46

1981

År N-47

1980

År N-48

1979

År N-49

1978

År N-50

1977

År N-51

1976

År N-52

1975

År N-53

1974

År N-54

1973

År N-55

1972

År N-56

1971

År N-57

1970

År N-58

1969

År N-59

1968

År N-60

1967

År N-61

1966

År N-62

1965

År N-63

1964

År N-64

1963

År N-65

1962

År N-66

1961

År N-67

1960

År N-68

1959

År N-69

1958

År N-70

1957

År N-71

1956

År N-72

1955

År N-73

1954

År N-74

1953

År N-75

1952

År N-76

1951

År N-77

1950

År N-78

1949

År N-79

1948

År N-80

1947

År N-81

1946

År N-82

1945

År N-83

1944

År N-84

1943

År N-85

1942

År N-86

1941

År N-87

1940

År N-88

1939

År N-89

1938

År N-90

1937

År N-91

1936

År N-92

1935

År N-93

1934

År N-94

1933

År N-95

1932

År N-96

1931

År N-97

1930

År N-98

1929

År N-99

1928

År N-100

1927

År N-101

1926

År N-102

1925

År N-103

1924

År N-104

1923

År N-105

1922

År N-106

1921

År N-107

1920

År N-108

1919

År N-109

1918

År N-110

1917

År N-111

1916

År N-112

1915

År N-113

1914

År N-114

1913

År N-115

1912

År N-116

1911

År N-117

1910

År N-118

1909

År N-119

1908

År N-120

1907

År N-121

1906

År N-122

1905

År N-123

1904

År N-124

1903

År N-125

1902

År N-126

1901

År N-127

1900

År N-128

1899

År N-129

1898

År N-130

1897

År N-131

1896

År N-132

1895

År N-133

1894

År N-134

1893

År N-135

1892

År N-136

1891

År N-137

1890

År N-138

1889

År N-139

1888

År N-140

1887

År N-141

1886

År N-142

1885

År N-143

1884

År N-144

1883

År N-145

1882

År N-146

1881

År N-147

1880

År N-148

1879

År N-149

1878

År N-150

1877

År N-151

1876

År N-152

1875

År N-153

1874

År N-154

1873

År N-155

1872

År N-156

1871

År N-157

1870

År N-158

1869

År N-159

1868

År N-160

1867

År N-161

1866

År N-162

1865

År N-163

1864

År N-164

1863

År N-165

1862

År N-166

1861

År N-167

1860

År N-168

1859

År N-169

1858

År N-170

1857

År N-171

1856

År N-172

1855

År N-173

1854

År N-174

1853

År N-175

1852

År N-176

1851

År N-177

1850

År N-178

1849

År N-179

1848

År N-180

1847

År N-181

1846

År N-182

1845

År N-183

1844

År N-184

1843

År N-185

1842

År N-186

1841

År N-187

1840

År N-188

1839

År N-189

1838

År N-190

1837

År N-191

1836

År N-192

1835

År N-193

1834

År N-194

1833

År N-195

1832

År N-196

1831

År N-197

1830

År N-198

1829

År N-199

1828

År N-200

1827

År N-201

1826

År N-202

1825

År N-203

1824

År N-204

1823

År N-205

1822

År N-206

1821

År N-207

1820

År N-208

1819

År N-209

1818

År N-210

1817

År N-211

1816

År N-212

1815

År N-213

1814

År N-214

1813

År N-215

1812

År N-216

1811

År N-217

1810

År N-218

1809

År N-219

1808

År N-220

1807

År N-221

1806

År N-222

1805

År N-223

1804

År N-224

1803

År N-225

1802

År N-226

1801

År N-227

1800

År N-228

1799

År N-229

1798

År N-230

1797

År N-231

1796

År N-232

1795

År N-233

1794

År N-234

1793

År N-235

1792

År N-236

1791

År N-237

1790

År N-238

1789

År N-239

1788

År N-240

1787

År N-241

1786

År N-242

1785

År N-243

1784

År N-244

1783

År N-245

1782

År N-246

1781

År N-247

1780

År N-248

1779

År N-249

1778

År N-250

1777

År N-251

1776

År N-252

1775

År N-253

1774

År N-254

1773

År N-255

1772

År N-256

1771

År N-257

1770

År N-258

1769

År N-259

1768

År N-260

1767

År N-261

1766

År N-262

1765

År N-263

1764

År N-264

1763

År N-265

1762

År N-266

1761

År N-267

1760

År N-268

1759

År N-269

1758

År N-270

1757

År N-271

1756

År N-272

1755

År N-273

1754

År N-274

1753

År N-275

1752

År N-276

1751

År N-277

1750

År N-278

1749

År N-279

1748

År N-280

1747

År N-281

1746

År N-282

1745

År N-283

1744

År N-284

1743

År N-285

1742

År N-286

1741

År N-287

1740

År N-288

1739

År N-289

1738

År N-290

1737

År N-291

1736

År N-292

1735

År N-293

1734

År N-294

1733

År N-295

1732

År N-296

1731

År N-297

1730

År N-298

1729

År N-299

1728

År N-300

1727

År N-301

1726

År N-302

1725

År N-303

1724

År N-304

1723

År N-305

1722

År N-306

1721

År N-307

1720

År N-308

1719

År N-309

1718

År N-310

1717

År N-311

1716

År N-312

1715

År N-313

1714

År N-314

1713

År N-315

1712

År N-316

1711

År N-317

1710

År N-318

1709

År N-319

1708

År N-320

1707

År N-321

1706

År N-322

1705

År N-323

1704

År N-324

1703

År N-325

1702

År N-326

1701

År N-327

1700

År N-328

1699

År N-329

1698

År N-330

1697

År N-331

1696

År N-332

1695

År N-333

1694

År N-334

1693

År N-335

1692

År N-336

1691

År N-337

1690

År N-338

1689

År N-339

1688

År N-340

1687

År N-341

1686

År N-342

1685

År N-343

1684

År N-344

1683

År N-345

1682

År N-346

1681

År N-347

1680

År N-348

1679

År N-349

1678

År N-350

1677

År N-351

1676

År N-352

1675

År N-353

1674

År N-354

1673

År N-355

1672

År N-356

1671

År N-357

1670

År N-358

1669

År N-359

1668

År N-360

1667

År N-361

1666

År N-362

1665

År N-363

1664

År N-364

1663

År N-365

1662

År N-366

1661

År N-367

1660

År N-368

1659

År N-369

1658

År N-370

1657

År N-371

1656

År N-372

1655

År N-373

1654

År N-374

1653

År N-375

1652

År N-376

1651

År N-377

1650

År N-378

1649

År N-379

1648

År N-380

1647

År N-381

1646

År N-382

1645

År N-383

1644

År N-384

1643

År N-385

1642

År N-386

1641

År N-387

1640

År N-388

1639

År N-389

1638

År N-390

1637

År N-391

1636

År N-392

1635

År N-393

1634

År N-394

1633

År N-395

1632

År N-396

1631

År N-397

1630

År N-398

1629

År N-399

1628

År N-400

1627

År N-401

1626

År N-402

1625

År N-403

1624

År N-404

1623

År N-405

1622

År N-406

1621

År N-407

1620

År N-408

1619

År N-409

1618

År N-410

1617

År N-411

1616

År N-412

1615

År N-413

1614

År N-414

1613

År N-415

1612

År N-416

1611

År N-417

1610

År N-418

1609

År N-419

1608

År N-420

1607

År N-421

1606

År N-422

1605

År N-423

1604

År N-424

1603

År N-425

1602

År N-426

1601

År N-427

1600

År N-428

1599

År N-429

1598

År N-430

1597

År N-431

1596

År N-432

1595

År N-433

1594

År N-434

1593

År N-435

1592

År N-436

1591

År N-437

1590

År N-438

1589

År N-439

1588

År N-440

1587

År N-441

1586

År N-442

1585

År N-443

1584

År N-444

1583

År N-445

1582

År N-446

1581

År N-447

1580

År N-448

1579

År N-449

1578

År N-450

1577

År N-451

1576

År N-452

1575

År N-453

1574

År N-454

1573

År N-455

1572

År N-456

1571

År N-457

1570

År N-458

1569

År N-459

1568

År N-460

1567

År N-461

1566

År N-462

1565

År N-463

1564

År N-464

1563

År N-465

1562

År N-466

1561

År N-467

1560

År N-468

1559

År N-469

1558

År N-470

1557

År N-471

1556

År N-472

1555

År N-473

1554

År N-474

1553

År N-475

1552

År N-476

1551

År N-477

1550

År N-478

1549

År N-479

1548

År N-480

1547

År N-481

1546

År N-482

1545

År N-483

1544

År N-484

1543

År N-485

1542

År N-486

1541

År N-487

1540

År N-488

1539

År

KS og PBL sin veileder til beregningene

Veileder: Tilskudd til private barnehager fra 2027 | Basert på finansieringsforskriften FOR-2026-03-23-454

VEILEDER

Tilskudd til private barnehager fra 2027

Beregning, vedtak og rapportering etter finansieringsforskriften (FOR-2026-03-23-454)

Rettslig grunnlag

Barnehageloven (lov 17.06.2005 nr. 64) §§
19a–19c, jf. lov 20.06.2025 nr. 100
Finansieringsforskriften FOR-2026-03-23-454
Prop. 138 L (2024–2025), Innst. 510 L
(2024–2025)

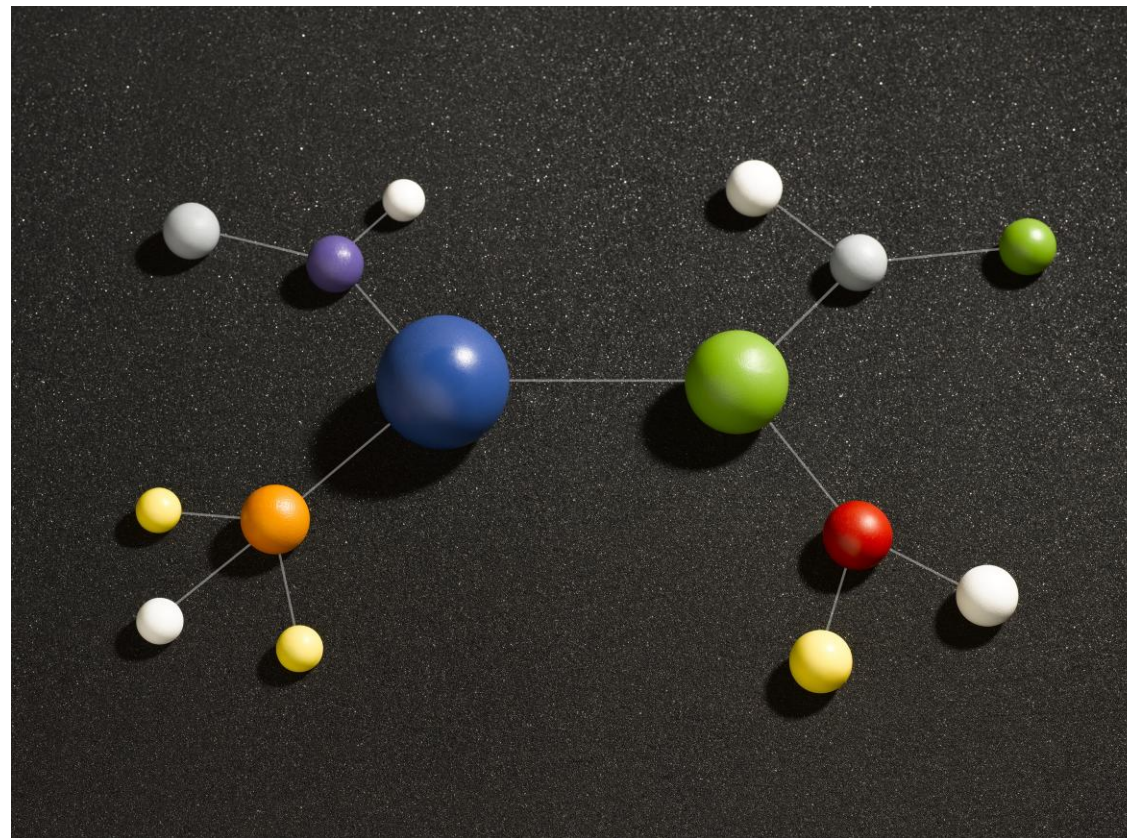
Gjelder fra

Tilskuddsåret 2027 (beregningsgrunnlag: regnskap
2025)

- Bygger på felles forståelse av regelverket
- 13 kapitler som dekker juridisk grunnlag, beregningssteg, årlig tidslinje, Excel-brukerveiledning, sjekklister og ordliste
- Skrevet for å være forståelig på tvers av fagbakgrunn – jurister, økonomirådgivere og barnehagerådgivere
- Oppdatert basert på tilbakemeldinger fra kommunene og andre

Støtteverktøy: pensjonsinnhenting og lokal forskrift

- Malpakke for pensjonsinnhenting: informasjonsbrev til barnehagene + standardisert rapporteringsskjema – grunnlag for riktig pensjonstilskuddssats
- Mal for lokal tilskuddsforskrift: forenklet etter avklaring om at kun grunntilskuddssats må forskriftsfestes
- Pensjons- og eiendomstilskudd håndteres gjennom enkeltvedtak – ikke forskrift
- Forskriftsvedtak kan delegeres etter kommuneloven – ikke nødvendigvis en sak for kommunestyret

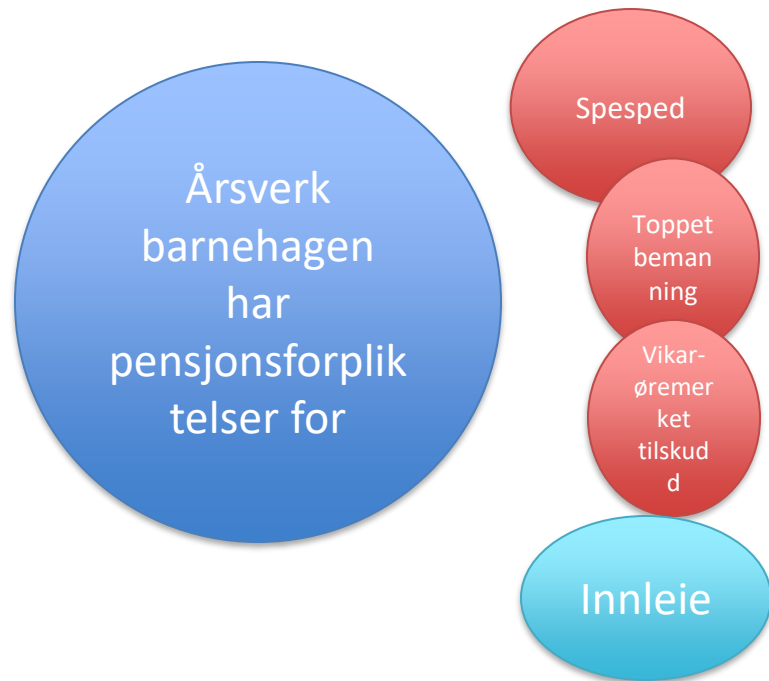

Om teller og nevner i brøkene- sats per årsverk

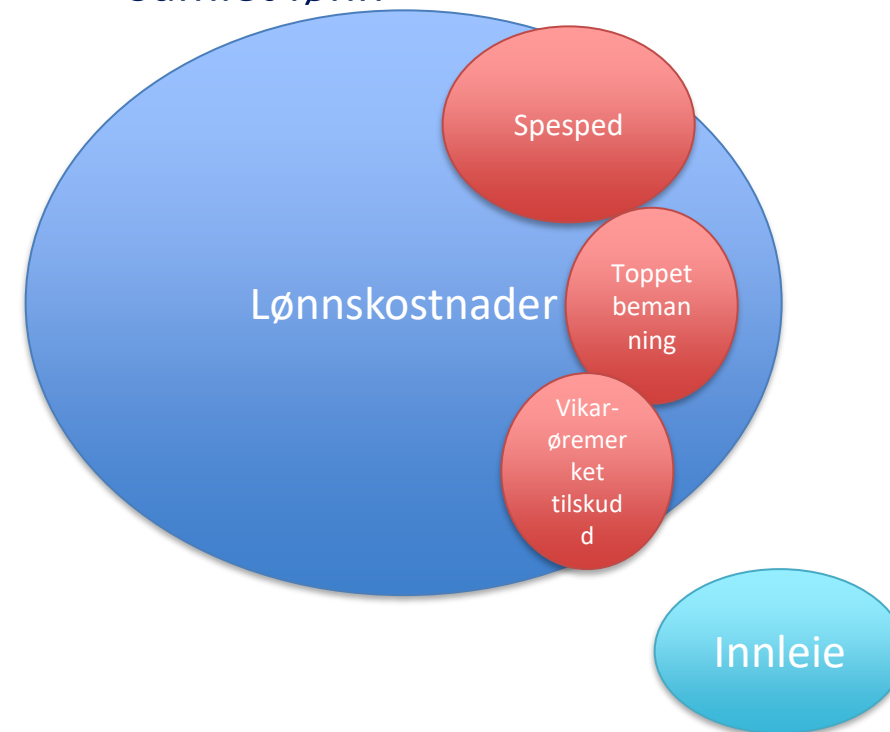
Element i beregningen	Kilde	Tidspunkt/fri st	Hjemmel for beregnings-regelen
Gjennomsnittlig pensjonsgivende lønn	Basil årsmelding/ BASIL resultat-regnskap	Rapportering per 15.12.2025- resultat-regnskap 2025) (klart 20. september)	§ 19b første ledd, jf. forskriften §§ 4–5
Antall årsverk med pensjonsforpliktelser	BASIL årsmelding	Rapportert per 15.12	Forskriften § 5 tredje ledd

- Ansatt A= utfører spesialpedagogisk hjelp- føres på samlet pensjonsgivende lønn- holdes utenfor i årsverk
- Ansatt B= er ansatt som del av toppet bemanning finansiert ved tilskudd - føres på samlet pensjonsgivende lønn- holdes utenfor i årsverk
- Ansatt C= er vikar for ansatt X som tar videreutdanning, føres på samlet pensjonsgivende lønn- holdes utenfor i årsverk (lønn= *faktor 1,25/* årsverk =1)

- Årsverk barnehagen har pensjonsforpliktelser for

- Samlet lønn

Nye private barnehager- mangler grunnlag for vedtak om sats for pensjonstilskudd per årsverk 2027

- Barnehager som ikke har resultatregnskap for 2025 -
 - Ikke avklart i nasjonalt regleverk/veiledning
 - Har rådgitt kommuner om bruk av budsjetterte (pensjonsgivende) lønnskostnader og årsverk
- Og bedt om at henvendelser sendes Udir/KD for avklaring

Søknad pensjon og overgangsordning- status oppdatering av maler

- KS jobber med ressursgruppen sammen om
 - Søknadsskjema pensjon (barnehagene fyller inn data)
 - Fane for behandling av pensjonssøknader
 - Utvidelse av X.Utbetalingsmodul med beregning av overgangsordning
- Mål om minst mulig manuell behandling (per nå to/tre felter å fylle ut, per barnehage, for kommunene) i overgangsordningen.
- Merknader
 - PBL så langt ikke involvert
 - Søknader §16 (**Særregel for pensjonstilskudd**) ikke innarbeidet søknadsskjema/behandling av pensjonssøknader
 - Utvikler malen sammen med forståelsen av regelverket
 - NB: annen forståelse enn Udir legger til grunn i sine regneeksempler
- Ta kontakt om dere ønsker å bli med på testing!

Overgangsordning – to faser

1. Ved beregning av samlet tilskudd til den enkelte barnehage (§26, første ledd)

Det første året tilskuddet beregnes etter denne forskriften, skal en reduksjon i det samlede tilskuddet per heltidsplass ikke overstige fem prosent. Det andre året skal en reduksjon i det samlede tilskuddet per heltidsplass ikke overstige åtte prosent. Det tredje året skal en reduksjon i det samlede tilskuddet per heltidsplass ikke overstige ti prosent. Grunnlaget for sammenligningen etter første punktum er det samlede tilskuddet den private barnehagen mottok i 2025. Kommunen skal indeksregulere sammenligningsgrunnlaget med kommunal deflator.

2. Løpende gjennom året (§26, andre ledd)

Kommunen skal gjøre fratrekk for det barnehagen er kompensert med gjennom overgangsordningen etter første ledd ved beregning av ytterligere tilskudd etter §§ 9, 11, 15 eller 16 i samme tilskuddsår. Barnehagens samlede tilskudd skal ikke overstige det barnehagen totalt sett har krav på i tilskuddsåret.

Hvilke faktorer inngår i vurderingen i fase 1?

2025:

- Samlet utbetalt tilskudd til den private barnehagen i 2025.
 - Driftstilskudd og kapitaltilskudd
 - Evt. ekstra pensjonstilskudd innvilget for 2025
 - Samlet utbetaling indeksreguleres med deflator 2026 og 2027
 - **NB!** Tilskudd utbetalt i 2025 som gjelder et annet tilskuddsår, inngår ikke (f.eks. ekstra pensjonstilskudd for 2023 eller 2024)

Delt på

- Alderskorrigerte heltidsplasser i den private barnehagen i 2025
 - Ved flere tellinger eller store aktivitetsendringer må barnetallet fordeles forholdsmessig da antall barn påvirker tilskuddsutbetaling.

Er lik

- Utbetalt tilskudd 2025 per alderskorrigert heltidsplass, indeksregulert

(For 2028 og 2029 er det også 2025-tallene som skal benyttes, men ytterligere indeksregulert fram til tilskuddsåret)

2027:

- Beregnet samlet tilskudd til barnehagen for 2027
 - Grunntilskudd
 - (Ekstra grunntilskudd)
 - Pensjonstilskudd
 - Eiendomstilskudd
 - (Tilleggstilskudd)

Delt på

- Alderskorrigerte heltidsplasser i den private barnehagen per 15.12.26

Er lik

- Beregnet samlet tilskudd til den private barnehagen per alderskorrigert heltidsplass.

Indeksregulert sats per heltidsplass 2025 – Beregnet sats per heltidsplass 2027 = økning/reduksjon i kroner

Hvis reduksjon overstiger 5 % fra 2025 til 2027, skal den private barnehagen kompenseres for det overskytende.

Kompensasjonen utgjør reduksjon per heltidsplass utover 5 % i kroner * antall alderskorrigerte heltidsplasser i barnehagen 15.12.

Faktorer som inngår i vurdering i fase 2

- Kompensasjon barnehagen har mottatt etter overgangsordningen i § 26, første ledd.
- Søknader om ekstra pensjonstilskudd for året 2025 som kommer i 2027
 - Innvilget sum skal inngå i samlet tilskudd til den private barnehagen for 2025
 - Vil redusere differanse mellom tilskudd 2025 og 2027
 - Dersom barnehagen havner under eller nærmere terskelverdien på 5 % reduksjon, hva skjer da?
 - Nytt vedtak om tilskudd til den private barnehagen, med lavere eller ingen kompensasjon etter § 26?
- Søknader om ekstra pensjonstilskudd for 2027
 - Eventuelt innvilget kompensasjon etter § 26 skal trekkes fra dersom søknad innvilges
- Dersom barnehagen kommer i posisjon til å få ekstra grunntilskudd i løpet av året:
 - etter forskriftens §9, jf. bhg.loven § 19a, andre ledd, i løpet av kalenderåret (f.eks. fra nytt bhg-år)
 - Etter forskriftens § 11
 - Gjelder ikke etter forskriftens § 10
 - Eventuelt innvilget kompensasjon etter §26 skal trekkes fra.

Barnehagens samlede tilskudd skal ikke overstige det barnehagen totalt har krav på i tilskuddsåret.

Ikke omtalt i regelverket:

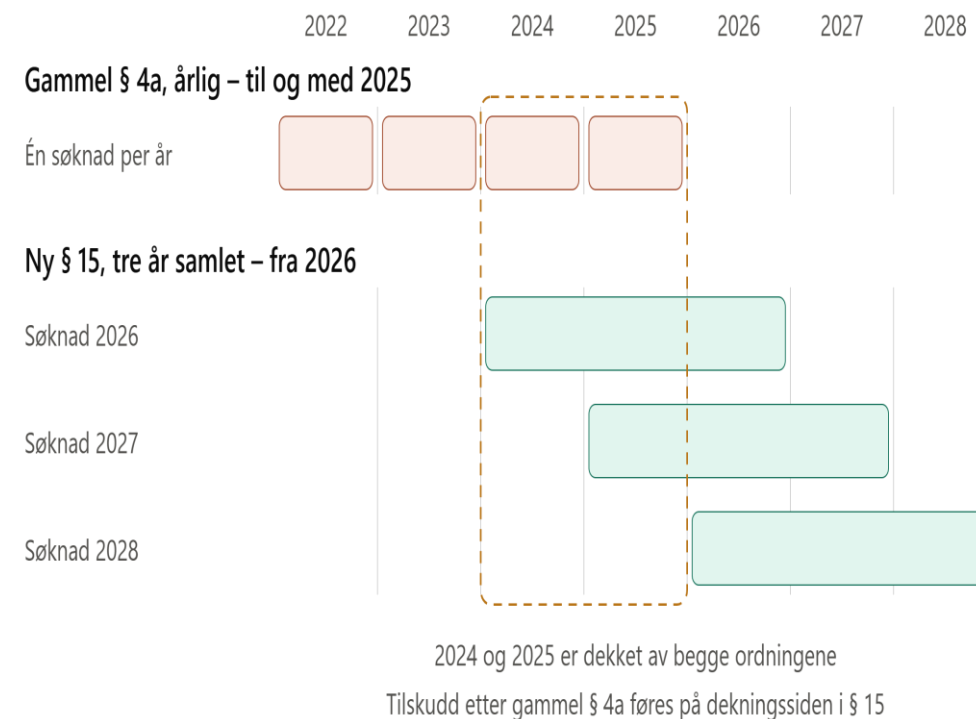
Ved redusert makspris for foreldrebetaling, vil satsene – og det samlede tilskuddet til den private barnehagen - øke.
Ved økt makspris, vil satsene – og det samlede tilskuddet til den private barnehagen - bli redusert.

Foiler som ikke ble vist, men kan være relevante

- Innholdet på flere av disse ble kommentert muntlig underveis

Mer om pensjon- gjelder både fase 1 og 2 i overgangsordningen

- **§ 15. Søknadsordning for pensjonstilskudd**
- Private barnehager som samlet over de tre siste årene har mer enn fem prosent høyere utgifter til pensjon enn det de får dekket etter [barnehageloven § 19b første ledd](#), har etter søknad krav på å få dekket utgiftene som overstiger fem prosent.
- Dersom barnehagen tidligere har fått tilskudd etter søknadsordningen i denne paragrafen eller etter tidligere [§ 4a](#), skal dette tilskuddet hensyntas i vurderingen etter første punktum.

Hvordan jobber vi – med og sammen med kommunene

- Tett samarbeid med pilotkommunene (blant annet- Bergen, Larvik og Gran mfl) om testing og innspill til Excel-mal og veileder
- Dialog med KD, Udir og PBL for å avklare tolkningsspørsmål og sikre samsvar med regelverket
 - Overgangsordning, datakilder, merknad administrasjonskostnader mm
- «Kontinuerlig» utvikling av verktøyene – flere versjoner av malen basert på tilbakemeldinger
 - Prioritert det viktigste/mest tidskritiske først
 - Levert stykkevis og delt- direkte til kommunene
 - Løpende kommunikasjon og digitale møter

Tilbakevendende problemstillinger

- Administrasjonspåslag
- Deflator
- Ekstra grunntilskudd, holde utgifter utenfor
- Pensjon
- Håndtering av innspill under høring
- Saksbehandling, frister
- Normoppfyllelse i kommunale barnehager

Anbefalt håndtering av tilbakemeldinger på høring

Om «ordinære driftsutgifter»

- Kostpenger trekkes fra – matutgifter må inn brutto
 - Avgrensning skjer på inntektssiden. Brutto uten fratrekk gir overkompensasjon
 - Dokumenter/begrunn særlig ved mindreforbruk
- Spesialpedagogisk hjelp holdes urettmessig utenfor
 - Ikke ordinære driftsutgifter (§ 19 a første ledd). Finansieres særskilt i private barnehager
- Lærlingutgifter må inn i grunnlaget
 - Ikke ordinære driftsutgifter. Samme praksis som ved de nasjonale satsene/tidligere praksis

Innspill til forskriften

- Presiseringer bør tas ut av forskriften / forbehold er for vid
 - Kommunens valg.
 - Forbeholdet om endring i nasjonale regler beholdes – rettssikkerheten sikres i enkeltvedtaket Kommunen bør vedta NHO Geneos modellforskrift
 - Frarådes. Gjentar nasjonalt regelverk og binder kommunen ut over § 19 a

Annet

- Feil deflator er brukt – satsen har endret seg
 - Nasjonalt fastsatt. Endring fra høring til vedtak er påregnelig og korrekt
 - Likevel anbefalt å bruke sist tilgjengelige anslag i høringen
- For mye AGA på pensjon trekkes ut når premiefond er brukt
 - Krever konkret kontroll
- Udirs tall viser at kommunen er under pedagognorm – sats for ekstra grunntilskudd kreves
 - Gjør beregningen selv, og skill mellom de to dispensasjonstypene. Dialog med Udir om nye indikatorer.

Generelt om saksframlegg etter høring

Kontrollspørsmål:

- Er politisk vedtakspunkt utformet slik at det faktisk fastsetter forskriften (inkl. Evt. vedlegg)?
- Er høringsoppsummering og vurderinger tilstrekkelig til at politisk nivå kan ta stilling?
- Er det tydelig i saksframlegget hva som følger av regelverk (må) og hva som er kommunens valg (kan/bør)?

Forvent at mangler/feil/uklarheter i saksframlegget kan bli brukt i lokalpolitisk påvirkning, lovlighetskontroll og evt. søksmål

– begrunnelser for valg knyttet til høringsinnspill blir viktig

VEILEDER

Fastsetting av lokal forskrift om tilskuddssatser til private barnehager

1. Dato: 02.07.2026
2. Utarbeidet av: KS og PBL
3. Versjonsnummer: 1.1.

1. Formål, målgruppe og virkeområde

Veilederen skal støtte kommunene i arbeidet med å utarbeide, sende på høring, behandle innspill, fastsette og kunngjøre lokal forskrift om satser for beregning av grunntilskudd (og ved behov ekstra grunntilskudd) til private barnehager. Veilederen omfatter også utarbeidelse av høringsdokument med dokumentasjon, høringsmøter, behandling av innspill og saksframlegg til politisk behandling.

Veien videre

- Jobber videre med ressurser om overgangsordning, søknadsordning pensjon, vedtak og høringsinnspill
- Videre dialog med KD/Udir, PBL, NHO-Geneo og andre om regelverket
- Digital modell (tilskudd 2028)
 - Felles datakilder- automatiske beregninger – vedtak og utbetalinger
 - Kommunene beregner selv grunntilskudd/ekstra grunntilskudd
 - modellen skal «overta» når dette er gjort
 - Pensjonstilskudd, søknadsordning, etc

The image shows a chalkboard with handwritten mathematical derivations. On the left, a graph of a function $y = g(x)$ is shown with a point $x+h$ and a tangent line labeled "Tangent line" and a secant line labeled "Secant Lines". The main part of the board shows the derivation of the derivative of $f(x) = x^2$ using the limit definition:

$$f'(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$$
$$f(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{(x+h)^2 - x^2}{h}$$
$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{x^2 + 2xh + h^2 - x^2}{h}$$
$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2xh + h^2}{h}$$
$$= \lim_{h \rightarrow 0} h(2x + h)$$

On the right side, the final result is given as $f'(x) = 2x$.

KS Skriv om håndtering av høringsinnspill

- **Håndtering av høringsinnspill til lokal forskrift**
- Flere kommuner har mottatt likelydende uttalelser fra PBL og NHO Geneo
- NHO Geneo har i tillegg oversendt en egen modellforskrift og ber om at deler av denne innarbeides i lokal forskrift.
- Notatet gir et felles grunnlag for å svare ut innspillene — ikke en fasit
- Kommunen står fritt i egen saksbehandling og skal gjøre selvstendige vurderinger
- → *Formålet er å spare dobbeltarbeid der innspillene gjelder forhold som allerede er avgjort nasjonalt*
- **Hovedbudskap**
- Spes.ped og lærlinger springer ut av samme uklarhet: skille mellom hva som **ikke er** ordinære driftsutgifter og hva som **holdes utenfor**
- Deflator, detaljnivå og premiefond gjelder nasjonalt fastsatte forhold eller kommunens egen prosess
- § 11 om bemanningsnorm krever at kommunen dokumenterer selv
- KS fraråder å vedta NHO Geneos modellforskrift
- → *Begrunn valgene godt — også for innspill notatet ikke dekker*

- **Kostpenger og mat**
- Matservering **er** en ordinær driftsutgift og inngår i grunnlaget
- Avgrensningen skjer på inntektssiden: kostpenger trekkes fra sammen med foreldrebetalingen
- Nettobetraktning: dekker kostpengene utgiftene fullt ut, blir effekten null
- Subsidiører kommunen maten, slår differansen inn i satsen — og kommer de private til gode
- Brutto uten fratrekk = overkompensasjon
- → *Vis begge sider, oppgi beløpet, og forklar hvordan mer-/mindreforbruk er håndtert*

- **Spesialpedagogisk hjelp og kapittel VII**
- Kostnader til enkeltvedtak er ikke ordinære driftsutgifter — finansieres i en annen kanal enn grunntilskudd
- Det er **utgiftene** som avgrenses bort. Barna og deres ordinære kostnader blir værende
- Unntak: er hele tilbudet tilrettelagt og alle utgifter holdt utenfor, holdes også barna utenfor
- I praksis: funksjon 211 ut, 201 og 221 inn — men kontoplanen er ikke vurderingstemaet
- Minoritetsspråklige: kan også avgrenses via øremerkede midler eller § 8 kommunale satsinger
- → *Dokumentér hvordan tilsvarende tiltak finansieres i private barnehager*

- **Lærlinger**
- Holdes utenfor fordi lærlinger ikke inngår i ordinær barnehagedrift
- Udir-7-2014, kommentarene til § 4 første ledd, lister dette uttrykkelig
- Praksis også før rundskrivet — tilbake til før rammefinansieringen
- Samme avgrensning ligger til grunn for de nasjonale satsene
- → *Behandles lærlinger annerledes lokalt, bygger lokale og nasjonale satser på ulik forståelse av samme begrep*

- **Deflatorjustering**
- Høringsforslag: sist kjente anslag — RNB for 2026, KS' anslag for 2027
- Endelig vedtak: deflator for begge år slik de framkommer i statsbudsjettet for 2027
- At satsen endrer seg mellom høring og vedtak er påregnelig, ikke en feil
- → *Si dette uttrykkelig i høringsbrevet, så blir ikke avviket i seg selv et innspill*

- **Detaljnivå og forbehold om endringer**
- Presiseringer i forskriften er ikke strengt nødvendige, men nyttige i dokumentasjonen
- Forbehold om deflator og maksimalpris følger av merknadene til § 1
- KS har bevisst utvidet forbeholdet til andre nasjonale beregningsfaktorer
- Ingen nye kommunale vurderinger → satsene kan oppdateres administrativt
- Rettssikkerheten ivaretas i enkeltvedtaket: begrunnelse, innsyn, klage
- → *Behold forbeholdet. Orientér gjerne barnehagene før nye vedtak fattes*

Høringsinnspill om premiefond, AGA og kommunens oppfyllelse av normer

- **Premiefond og arbeidsgiveravgift**
- PBL har prinsipielt rett: det betales ikke AGA av premie dekket av premiefond
- Men anførselen er betinget — den holder bare hvis regnskapsføringen er slik PBL forutsetter
- Avgjørende: hva ligger på art 090, funksjon 201 og 221?
 - **Netto** etter premiefondsbruk → forenklingen treffer, merknaden faller bort
 - **Brutto**, fondsbruk ført annet sted → det trekkes ut for mye
 - **Brutto + fondsbruk inntektsført samme funksjon** → pensjonen trekkes ut to ganger
- **Bemannings- og pedagognorm (§ 11)**
- Er kommunen reelt under norm i snitt, er plikten klar
- Vurderingstemaet er definert i regelverket, ikke i statistikken
 - **Dispensasjon fra utdanningskravet:** kravet anses oppfylt — stillingen er besatt
 - **Dispensasjon fra pedagognormen:** kravet anses ikke som oppfylt
- Snittet beregnes etter at merutgifter holdt utenfor etter § 19 a andre ledd er tatt ut
- KS går i dialog med Udir om statistikkpubliseringen
- → *Gjør beregningen selv og legg den i saksframlegget*

NHO Geneos modellforskrift

- **Modellforskriften og veien videre**
 - KS fraråder å vedta NHO Geneos modellforskrift — hensynene er legitime, formen er feil
 - Gjentakelse av nasjonalt regelverk gir risiko for at lokal tekst kommer i utakt
 - Speilingsplikten i modellen forplikter kommunen ut over § 19 a (*se tidligere om ordinære driftsutgifter*)
 - Dokumentasjonskravene strekker seg lenger enn forarbeidene forutsetter (Prop. 138 L s. 102)
 - I høringsredegjørelsen: grupper likelydende merknader, og skill mellom skjønn, nasjonalt fastsatte forhold og ulik regelverksforståelse
 - → *Bruk KS' forskriftsmal. Dokumentasjon og innsyn sikres i saksframlegg, beregning og enkeltvedtak*
- KS følger opp enkelte av høringsinnspillene direkte med NHO Geneo

Administrasjonspåslag – bakgrunn og rettslig avklaring

- **Påslaget er beregnet med IKT inne.** Satsen på 4,0 % (2011) bygget på Telemarksforskning 2010 – en helhetsvurdering av kommunens fellesutgifter, private barnehagers faktiske administrasjonskostnader, svensk påslag og selvkostberegninger fra Trondheim og Bergen. IKT inngikk, uten skille sektoravhengig/sektoruavhengig. 4,3 % fra 2016 (pensjon ut), 4,7 % fra 2027 (pensjon ut av påslagsgrunnlaget). Nivået er videreført.
- **Konsekvens:** Tas IKT også inn i beregningsgrunnlaget, kompenseres samme kostnad to ganger.
 - Er det samme type kostnadsomfang til IKT i 2025/26/27 som i 2010 og tidligere?
 - BDO-rapport viser omtrent uendret nivå på administrasjonskostnader i private barnehager (3,5 prosent i 2020).
- **Rettskraftig dom:** Borgarting lagmannsrett 19.12.2025, sak 24-167629ASD-BORG/02 (51 barnehageselskaper mot staten, KS partshjelper). Anken forkastet. Sjablongpåslag ligger klart innenfor lovens ramme, og domstolene overprøver ikke departementets valg av beregningsmetode.
- **Men:** Dommens pkt. 4.4 beskriver påslaget som fellesutgifter som *ikke* føres på funksjon 201/221 – altså KOSTRA-skiellet. Det er ikke helt samme avgrensning som merknaden til § 12.

Administrasjonspåslag del to

- **KS og PBLs felles veileder har en annen avgrensning enn merknaden til §12.** Sektoruavhengig IKT og felleskomponenter regnes som administrasjon og dekkes av påslaget. IKT som oppstår i og betjener den enkelte barnehage, ligger inne i beregningsgrunnlaget.
- **Hvorfor ha vi ikke endret veilederen?** Rettstilstanden er uavklart, og vi endrer ikke en «innarbeidet forståelse» før den er avklart.
 - Lagmannsrettens dom pkt. 4.4 ligger nærmere denne avgrensningen enn merknaden til § 12 gjør.
 - Lovforarbeidene for øvrig taus om avklaringer om administrasjon.
- **Lovgiver har gitt kommunen et tolkningsrom.** Prop. 138 L pkt. 9.2.5.7 (s. 102): «administrasjonsutgifter» er *et skjønnsmessig begrep* som kommunen må tolke i tråd med kravet til likeverdig behandling. *Staten kan innsnevre skjønnssrommet gjennom veiledning* – men da må departementet selv vurdere og begrunne tolkningen etter de alminnelige kravene til forskriftsfullmakter.
- **KOSTRA er utgangspunktet, ikke vurderingstemaet.** Kommunen må vurdere kriteriene i regelverket selvstendig, uavhengig av hvilken funksjon kostnaden er ført på.
- **Dokumenter valget.** Vis i satsgrunnlaget hvilke IKT-utgifter som er holdt utenfor og hvorfor, jf. begrunnelsesplikten. Avgrensningen skjer etter § 19 a første ledd.
- **Fortsatt uavklart:** IKT-utstyr og digitale ressurser brukt direkte i det pedagogiske arbeidet. Udir utreder etter anmodning fra Statsforvalteren i Agder.
- **Realisme om konfliktnivået:** Spørsmålet vil trolig måtte prøves rettslig – for både gjeldende og fremtidig regelverk.
 - Bredbånd, lisenser mm allerede nevnt i prosesskriv for enkeltkommuner i søksmål mot stat og kommuner.

Del 3 – det avventes ny tolkning fra Kunnskapsdepartementet

IKT-utgifter og administrasjonsutgifter

TOLKNINGSUTTALELSE | 19.09.2026

 Last ned

Vi hadde her publisert en tolkningsuttalelse om IKT-utgifter og administrasjonsutgifter. Det har i ettertid oppstått noe uklarhet rundt uttalelsen og vi har derfor valgt å fjerne den.

PBL og NHO Geneo har også kommet henvendelser med innspill og spørsmål om dette temaet, som Kunnskapsdepartementet har opplyst at de vil svare på.

Vi kommer tilbake med informasjon, så snart vi kan.

